

תיקון בחוק איסור ההונאה בכשרות – נתינת שירותי כשרות ללא תלות במקום הגיאוגרפי של ח"כ אלעזר שטרן

הכשרות הממלכתית בייעודה אמורה לתת שירות של מזון כשר בכל מדינת ישראל, כאשר כל רבנות מקומית מוסמכת לתת שירותי כשרות באזור הגיאוגרפי שבה היא נמצאת. הדבר יוצר בעיות שונות בשל רבנויות "מחמירות" או "מקילות" בנהלי הכשרות ובשל אפשרויות אכיפה המשתנות בין הרבנויות השונות. המצב הקיים לא מאפשר לצרכן לדעת איזו רמת כשרות הוא באמת צורך.

דו"ח מבקר המדינה 2008 (ב59 עמ' 1004) מתייחס להצעה לאפשר לרבנים לתת כשרות מחוץ לתחומם כדלהלן:

"לדעת מבקר המדינה, הענקת שירותי כשרות על ידי רבנויות מקומיות מחוץ לתחומיהן פוגעת בסמכות הרבנויות המקומיות שבתחומיהן מצויים בתי העסק ומכבידה על בתי העסק משום שהם נאלצים להחזיק בכמה הכשרים – של הרבנות המקומית ושל רבנויות אחרות. כיוון שהתעודות השונות ניתנות תמורת תשלום של בעלי העסקים, סביר להניח שהם לא יישאו לבדם בעלות הנוספת ויגלגלו אותה על הצרכנים"

מלבד דברי מבקר המדינה חשוב לדעת שמתן אפשרות לרבנות מקומית לתת הכשר מחוץ לתחומה הגיאוגרפי, ייצור המשך של דירוג רבנויות טובות יותר וטובות פחות, ויאפשר פתח לשחיתות ומתן הכשרים משיקולים זרים. בנוסף, אחזקת מערך כשרות באזור מרוחק תגרום להתייקרות של האגרות ועלויות ההשגחה. חשוב לדעת שמערך הכשרות צריך לעבור שינוי ושדרוג מהשורש ע"מ לפתור את בעיות העסקה, ההכשרה וההתמקצעות ושל המשגיחים של צוות ההשגחה. שינוי שיאפשר לכל רבנות להפוך לגוף כשרות ארצי לא יפתור את הבעיות הקיימות בכשרות הממלכתית. הגרוע מכל בהצעה חוק זו, שאין בה דבר שישפר במאומה את מערך הכשרות הממלכתית. הפתרון לבעיות שהוצגו בדו"ח מבקר המדינה ולשדרוג מערך הכשרות הממלכתית הוא בהכפפת כלל הרבנויות המקומיות לנהלים אחידים לפי סוגי רמות הכשרות השונות ע"פ הצעת החוק של המשרד לשירותי דת איסור הונאה בכשרות (כללים אחידים למתן תעודת הכשר), התשע"ד-2014.

רק בצורה ברורה ושקופה יוכל כל צרכן לדעת מהי רמת הכשרות עליה הוא מקפיד. פתרונות אחרים מהסוג המוצע בהצעת חוק זו יהפכו את מערך הכשרות ללא יעיל לא שקוף ויקר מאוד לציבור הצרכנים.